

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU KUTNOWSKIEGO
z dnia

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1868, z 2018 r. poz. 130), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 poz. 1292, poz. 60, poz. 2217, z 2018 r. poz. 107) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020”, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kutnie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Kutnowskiego

ADWOKAT
Maciej Kucharski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 r. poz. 697 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

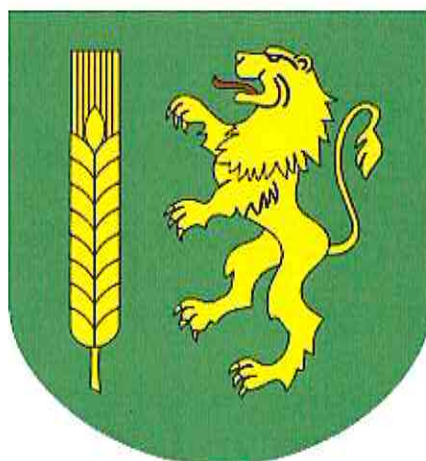
Uchwałą nr 55/XI/15 Rady Powiatu w Kutnie z dnia 24.06.2015r., przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017”, którego okres obowiązywania upłynął z dniem 31.12.2017r., wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 letni okres programowania. W oparciu o dokonaną ocenę upływającego okresu programowania w zakresie pieczy zastępczej oraz diagnozę zagrożeń środowisk rodzin biologicznych, wytyczone zostały cele i zadania w programie, które mają służyć wzmocnieniu dotychczasowych działań związanych z zapewnieniem przez Powiat pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Przeprowadzono również konsultacje społeczne, trwające od 21 marca 2018 roku do 10 kwietnia 2018 roku. Spotkanie konsultacyjne, na którym wniesiono poprawki do Programu odbyło się dnia 10.04.2018 roku o godz. 13.00. W Programie uwzględniono plan wydatków koniecznych do realizacji zadań w latach 2018-2020. Program będzie realizowany również ze środków unijnych i dotacji celowych. Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione.

DYREKTOR

Anna Mileczak

Załącznik nr 1
do Uchwały nr
Rady Powiatu Kutnowskiego
z dnia2018 roku

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2018-2020

Kutno 2018 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO A PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ	4
2.1. Założenia do programu wynikające z aktów prawa krajowego i międzynarodowego	4
2.2. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w świetle założeń Strategii Rozwoju Powiatu Kutnowskiego na lata 2015-2020 oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.....	5
3. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE KUTNOWSKIM	7
3.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017	7
3.2. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017	14
3.3. Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej	18
3.4. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze	24
3.5. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	26
3.6. Pomoc specjalistyczna	30
4. ANALIZA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU KUTNOWSKIEGO W LATACH 2015 – 2017.....	34
5. CELE I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2018 – 2020.....	36
5.1. Analiza SWOT	36
6. LIMIT ZAWODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH NA LATA 2018 – 2020.....	44
7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	44
8. BENEFICJENCI I REALIZATORZY PROGRAMU.....	44
9. MONITORING I EWALUACJA.....	45
10. PROJEKT SZCZEGÓŁOWEGO BUDŻETU PROGRAMU.....	46

1. WSTĘP

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z w/w ustawą podstawowym celem programu jest:

dobro dzieci, które pozbawione opieki rodziców biologicznych potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych w zastąpieniu środowiska rodzinnego, zapewniające im atmosferę szczęścia, miłości i zrozumienia, troski o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową oraz ochrony ich praw i wolności,

dobro rodziny, która sprawując opiekę zastępczą stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju, jak również dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,

Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Art. 180 pkt. 1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat 3 letniego programu rozwoju pieczy zastępczej. Powiat Kutnowski Uchwałą Rady Powiatu w Kutnie Nr 55/XI/15 z dnia 24.06.2015 r., przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

W związku z upływającym okresem obowiązywania Programu, należało opracować nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględni m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych przewidzianych w/w ustawą.

Cele i zadania określone w niniejszym Programie, zostały sformułowane na podstawie oceny upływającego okresu programowania oraz analizy zagrożeń środowisk biologicznych.

Określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej pozwoliło na wytyczenie kierunków działań, w poszczególnych latach z uwzględnieniem środków finansowych koniecznych do ich realizacji.

W programie położono nacisk na zadania wynikające z ustawy oraz na działania profilaktyczne i międzyinstytucjonalną współpracę, których celem jest wyposażenie rodzin i wychowanków w kompetencje pozwalające im w przyszłości na funkcjonowanie poza systemem pomocy społecznej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2017-2020 zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu kutnowskiego, dokonaną w oparciu o dane z okresu lat 2015-2017. Program określa również kierunki działań w 3-letniej perspektywie czasowej oraz priorytety i zakres działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kutnowskim.

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO A PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

2.1. Założenia do programu wynikające z aktów prawa krajowego i międzynarodowego.

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka i rodziny zostały zdefiniowane i przyjęte przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczpospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989 r.

Konwencja w art. 9 odnosi się do dzieci, które z przyczyn obiektywnych zostają sądownie umieszczone w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka, zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów, chyba że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka. Zarówno dziecko jak i cała rodzina musi być traktowana jako podmiot postępowania sądowego, opiekuńczego oraz społecznego i obywatelskiego. Konwencja wskazuje na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci, respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa do swobody wypowiedzi oraz wyznania. Art. 18 ust. 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje na prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem i z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rekomendacją dla niniejszego Programu jest również akt prawa miejscowego tj. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014-2020.

Niniejszy dokument w systemie zarządzania strategicznego jest programem operacyjnym i wpisuje się w priorytety i cele dokumentów strategicznych Powiatu.

2.2. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w świetle założeń Strategii Rozwoju Powiatu Kutnowskiego na lata 2015-2020 oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020.

Kierunki rozwoju społeczno - gospodarczego Powiatu Kutnowskiego zwane „Strategią Rozwoju Powiatu Kutnowskiego na lata 2015-2020” zostały przyjęte Uchwałą Nr 90/XIV/15 Rady Powiatu w Kutnie z dnia 30.09.2015 roku. Ich celem strategicznym w zakresie pomocy społecznej jest poprawa warunków życia osób zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 została przyjęta Uchwałą Nr 264/XLI/14 Rady Powiatu z dnia 11 czerwca 2014 roku.

Jej celem strategicznym jest wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży.

Celami operacyjnymi w/w Strategii są:

Wsparcie rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji oraz pomoc dla dzieci pozbawionych opieki.

Głównymi kierunkami działań do tego celu są: wspieranie rodzin biologicznych w środowisku zamieszkania oraz udzielenie im pomocy w przezwyciężaniu problemów, zintensyfikowanie i rozwijanie form pracy socjalnej z rodzinami, zapewnienie rodzinom i osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do specjalistycznego poradnictwa, opracowanie i realizowanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, kontynuowanie i zintensyfikowanie działań w zakresie propagowania idei rodzicielstwa zastępczego, propagowanie inicjatyw wspierających osoby samotnie wychowujące dzieci.

Wsparcie kształcenia i wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży (w tym dotkniętych niepełnosprawnością).

Kierunki działań do tego celu wiążą się z podnoszeniem jakości kształcenia w placówkach oświatowych, ze zwiększeniem dostępności wsparcia specjalistycznego dla dzieci i młodzieży, z zabezpieczeniem potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, z wyrównywaniem szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, ze zwiększeniem dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, z zapewnieniem rodzinom dzieci niepełnosprawnych szerszego dostępu do poradnictwa, z promowaniem alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ze zintegrowaniem działań na rzecz rodziny i dziecka oraz barier architektonicznych i komunikacyjnych.

Pomoc w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osobom, które opuszczają, po osiągnięciu pełnoletności: placówkę opiekuńczo – wychowawczą, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno– wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę.

Cel ten realizowany jest poprzez przyznawanie osobom usamodzielnianym pomocy, w tym pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, rzeczowej na zagospodarowanie oraz w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, udzielanie osobom usamodzielnianym pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, zintensyfikowanie pracy socjalnej i zapewnienie dostępu do wsparcia psychologiczno – pedagogicznego, oraz poprzez określenie potrzeb w zakresie mieszkań usamodzielnienia.

Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do tego celu to: zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, zapewnienie wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, zintensyfikowanie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w tym zakresie, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zintensyfikowanie działalności zespołów interdyscyplinarnych.

3. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE KUTNOWSKIM.

3.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017.

Najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej jest forma rodzinna z uwagi na możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej. Piecza rodzinna sprawowana jest w formie:

- **spokrewnionych rodzin zastępczych** (opiekunami mogą być tylko dziadkowie lub rodzeństwo);
- **niezawodowych rodzin zastępczych** (opiekunowie niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, np. wujostwo lub osoby w ogóle niespokrewnione z dzieckiem), w których w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci, lub osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, pod warunkiem kontynuowania nauki;
- **zawodowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych specjalistycznych oraz zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.** W rodzinach zawodowych umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci, w szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych dopuszczalna jest większa liczba dzieci. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi.
- **rodzinnych domów dziecka** – rodzina, w której umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej pod warunkiem kontynuowania przez nich nauki. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie.

Wysokość pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wynosi:

660,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
1000,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej,
zawodowej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka,
200,00 zł dodatku dla każdego dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub umieszczone w rodzinie zastępczej na podst. ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Poza podstawowym podziałem można wyróżnić **rodziny pomocowe**, które w sytuacjach kiedy rodziny zastępcze nie będą w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi

przejmą nad nimi opiekę. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka, oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodzinie pomocowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% wynagrodzenia ustalonego dla zawodowej rodziny zastępczej, przeliczone proporcjonalnie do ilości dni sprawowanej nad dzieckiem opieki.

Rodzinie zastępczej przysługuje świadczenie oraz dodatki, również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej. Przedmiotowe świadczenia w takim przypadku wypłaca się pod warunkiem kontynuowania nauki odpowiednio w szkole, zakładzie kształcenia, uczelni, na kursach i innych.

Rodzinie zastępczej starosta może także przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka –jednorazowo,
 - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo,

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego

Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Świadczenia, dodatki i dofinansowanie do wypoczynku są udzielane na wniosek rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Rodziny zawodowe i prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Rada Powiatu w Kutnie w dniu 24.01.2018 roku przyjęła Uchwałę o podniesieniu minimalnych wysokości wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Ponadto od 01.04.2016 roku każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje na każde niepełnoletnie dziecko dodatek wychowawczy w wysokości 500,00 zł miesięcznie.

Finansowanie zadań z zakresu opieki zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej do końca 2011 roku należało do zadań Powiatu. Od stycznia 2012 roku gmina właściwa ze względu na

miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

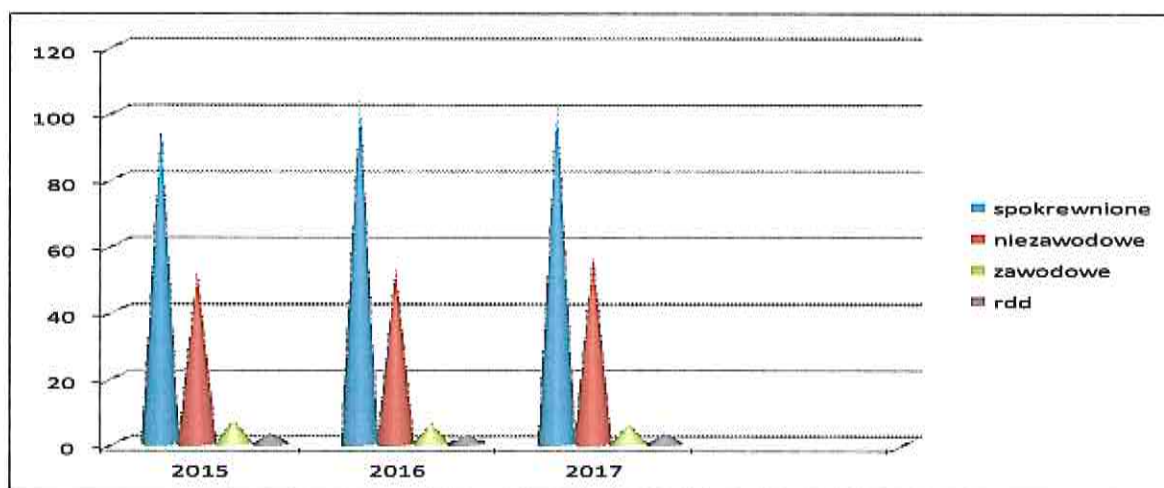
1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela. 1 Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Kutnowskim na przestrzeni lat 2015-2017.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	2015	2016	2017
Spokrewnione	96	104	103
Niezawodowe	52	53	57
Zawodowe, w tym zawodowe o charakterze pogotowia	7	6	6
Rodzinne domy dziecka	3	3	3
RAZEM:	158	166	169

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Wykres.1 Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2015-2017

źródło: dane PCPR , opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że na terenie powiatu kutnowskiego zdecydowaną większość rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem, dalej rodziny zastępcze niezawodowe – spowinowacone i niespowinowacone z dzieckiem oraz zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2015-2017.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	2015	2016	2017
Rodzinne domy dziecka	3	3	3
Rodziny zastępcze zawodowe	7	6	6
w tym:			
specjalistyczne	0	0	0
o charakterze pogotowia rodzinnego	2	2	2

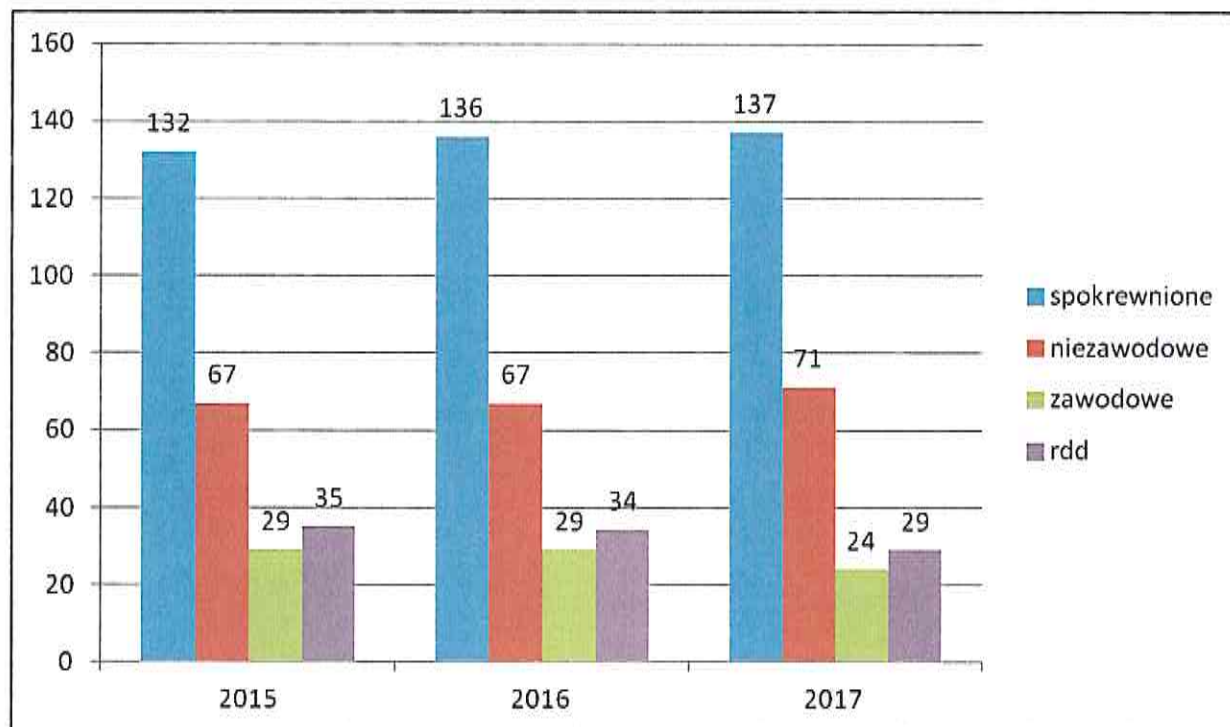
źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2015-2017.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	2015	2016	2017
Spokrewniona	132	136	137
Niezawodowa	67	67	71
Zawodowa rodzina zastępcza oraz zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego	29	29	24
Rodzinny dom dziecka	35	34	29
RAZEM:	263	266	261

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Wykres 2. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2015-2017

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela 4. Liczba dzieci po raz pierwszy umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2015-2017 na terenie powiatu kutnowskiego.

ROK	LICZBA DZIECI
2015	46
2016	39
2017	44

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela 5. Liczba dzieci z terenu powiatu kutnowskiego, przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (Powiat Kutnowski zobowiązany jest do finansowania pobytu tych dzieci).

Powiat/Miasto	Ilość dzieci
Powiat Zgierski	1
Powiat Włocławski	1
Powiat Pruszkowski	1
Powiat Poznański	1
Powiat Gostyniński	1
Miasto Łódź	2
Grodzisk Mazowiecki	1
Powiat Jarosławski	1
Miasto Gdynia	1
Powiat Wąbrzeski	1
RAZEM:	11

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela 6. Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym w latach 2015-2017

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń		
	2015	2016	2017
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka	2.212.314,01zł	2.231.191,21 zł	2.296.943,23 zł
Świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	22.000,00 zł.	14.700,00 zł.	22.800,00 zł
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zam.	14.980,00 zł	17.920,00 zł	21.000,00 zł.
Świadczenia na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	12.000,00 zł.	9.000,00 zł.	9.000,00
Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych	-	1.500,00 zł.	1.100,00 zł.
Wynagrodzenie dla rodzin zastępczych pomocowych	2.431,19 zł	4.064,51 zł	-
wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	16.914,87 zł	34.834,67 zł	68.875,73 zł
Utrzymanie lokalu mieszkalnego	-	37.511,26 zł	45 774,15 zł
RAZEM	2 280 640,07 zł	2 350 721,65 zł	2 465 493,11 zł

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

3.2. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017.

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze
- regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno-terapeutycznym, które zgodnie z w/w ustawą zapewniają dzieciom opiekę i wychowanie.

Ustawa wprowadziła przepisy określające minimalny wiek dzieci kierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej- w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od 01 stycznia 2012 roku, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia, natomiast po upływie tego okresu, czyli od 2016 roku w placówkach mogą przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczenie małoletnich poniżej tego wieku jest możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach- szczególnie, gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa.

W związku z powyższym zasadny jest dalszy rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców. Placówki opiekuńczo-wychowawcze pozostaną więc jako jedno z możliwych miejsc umieszczenia dzieci starszych, mniej podatnych na zaburzenia rozwojowe, jakie wynikać mogą z umieszczenia poza środowiskiem rodzinnym. Rodzaj placówki może być dostosowany do sytuacji i specyficznych potrzeb dziecka, a praca na rzecz jego wszechstronnego rozwoju może być zintensyfikowana dzięki obecności na miejscu specjalistycznej, odpowiednio wyszkolonej kadry. Z uwagi jednak na coraz większe zapotrzebowanie na umieszczanie dzieci poniżej 10 roku życia i ograniczoną liczbę miejsc w funkcjonujących rodzinach zastępczych, Powiat Kutnowski podjął działania zmierzające do zwiększenia oferty instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zarząd Powiatu w Kutnie uchwałą nr 788/234/17 z dnia 12 grudnia 2017 roku wprowadził zmiany do regulaminu organizacyjnego Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej we Franciszkowie polegające na utworzeniu w ramach 30 miejsc w placówce 10 miejsc interwencyjnych. Zgodnie z art. 101 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą łączyć zadania przypisane ich poszczególnym typom, tym samym w/w Placówka będzie realizowała zadania przewidziane dla placówek typu interwencyjnego, czyli będzie przyjmowała małoletnich w sytuacjach kryzysowych,

wymagających natychmiastowego zapewnienia właściwej opieki i wychowania.

Na terenie Powiatu Kutnowskiego funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Tęcza” w Kutnie przy ul. Karłowicza 1 - typu socjalizacyjnego dla 30 dzieci
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza we Franciszkowie, gm. Łanięta – typu socjalizacyjnego dla 30 dzieci z wyodrębnioną grupą interwencyjną (10 miejsc)
- Rodzinny Dom Dziecka w Strzegocinie prowadzony na podstawie art. 190 cytowanej wyżej ustawy przez Caritas Diecezji Łowickiej (zadanie zlecone)– typ rodzinny dla 8 dzieci (w uzasadnionych przypadkach do 10 podopiecznych).

Dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej kieruje powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, czyli powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

W sytuacji gdy powiat nie może skierować dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku odpowiedniej placówki lub z powodu braku miejsca w placówce funkcjonującej na jego terenie, zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Umieszczenie dziecka następuje na podstawie orzeczenia sądu z zastrzeżeniem sytuacji, gdy dziecko znajduje się w sytuacji kryzysowej i wymaga natychmiastowego zapewnienia mu opieki.

Tabela 7. Liczba wydanych skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2017 ze względu na pochodzenie dziecka (stan na 31.12.)

Lp.	Gmina/Miasto	Liczba wydanych skierowań		
		2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Miasto Kutno	2	4	5
2.	Gmina Kutno	1	-	-
3.	Miasto Żychlin	2	1	-
4.	Miasto Krośnice	-	-	4
5.	Gmina Strzelce	-	1	2
6.	Gmina Ostrowy	-	-	1
7.	Gmina Dąbrowice	-	-	-
8.	Gmina Bedlno	-	-	-
9.	Gmina Krzyżanów	1	2	-
10.	Gmina Łanięta	-	-	1
11.	Gmina Oporów	-	-	-
12.	Inny Powiat	12	2	1
Razem		18	10	14

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Od 2012 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek współfinansowania przez gminę wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. W przedmiotowej sprawie wystawiane są noty księgowe obciążające gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przez umieszczeniem go w pieczy zastępczej. Z tego tytułu w latach 2015-2017 Powiat Kutnowski uzyskał następujące dochody:

- w 2015 roku-**267.824,17 zł**
- w 2016 roku-**367.885,36 zł**
- w 2017 roku- **517.579,78 zł**

Obecnie 1 dziecko pochodzące z Powiatu Kutnowskiego, przebywa na terenie innego powiatu w placówce opiekuńczo-wychowawczej, pozostałe dzieci znajdują opiekę w instytucjonalnej pieczy zastępczej na naszym terenie. W latach 2015-2017 finansowanie przez Powiat Kutnowski pobytu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów to wydatek w wysokości:

- w 2015 roku- **39.849,24 zł**
- w 2016 roku- **40.363,94 zł**
- w 2017 roku- **44.673,15 zł**

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kutnowskiego przebywają dzieci z innych powiatów, m.in. z powiatu łęczyckiego, łowickiego, grójeckiego, radomszczańskiego, a także z miast Łódź i Włocławek. Z uwagi na ich pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej zawierane są porozumienia określające standardy opieki i wychowania oraz sposób finansowania. Z tego tytułu w latach 2015-2017 Powiat Kutnowski uzyskał następujące dochody:

- w 2015 roku-**1.253.616,77 zł,**
- w 2016 roku-**1.693.375,86 zł**
- w 2017 roku-**1.314.659,12 zł**

Tabela 8. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2015-2017 (stan na 31.12.)

Placówka/ rok	2015	2016	2017
POW „Tęcza” w Kutnie	31	36	30
POW we Franciszkowie	31	29	29
RDD w Strzegocinie	8	8	8
RAZEM:	70	73	67

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Z tabeli wynika, że stopniowo zmniejsza się liczba dzieci przybywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Fakt ten wynika z wprowadzenia obowiązku ograniczenia liczby miejsc

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba ta w okresie od 01 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2020 roku nie może być wyższa niż 30. Dziecko może przebywać w pieczy zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, natomiast osoba, która osiągnęła pełnoletność w tej formie opieki może z niej korzystać do ukończenia 25 roku życia pod warunkiem kontynuowania nauki.

Ponadto do instytucjonalnej pieczy zastępczej mogą być kierowane dzieci starsze powyżej 10 roku życia.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze podejmują działania zmierzające do:

- zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania jego niezbędnych potrzeb m.in. emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- realizowania przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- umożliwienia kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnienia dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- objęcia dziecka działaniami terapeutycznymi;
- zapewnienia korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

W celu zwiększenia efektywności działań podejmowanych na rzecz dziecka i rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie rzadziej niż co pół roku odbywają się posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Posiedzenia te mają na celu:

- ustalić aktualną sytuację rodzinną dziecka
- analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną
- modyfikowanie planu pomocy dziecku
- monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie
- ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb
- ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej
- informowanie sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Placówki w zakresie wykonywanych zadań współpracują z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej

i innymi osobami oraz instytucjami, które podejmują się wspierania działań wychowawczych placówki, w szczególności w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia.

Podsumowując przedstawioną charakterystykę instytucjonalnej pieczy zastępczej należy stwierdzić, iż mimo występujących tendencji zmierzających do rozwoju form rodzinnych, funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych nadal jest bardzo istotne i potrzebne. Liczba wydanych skierowań i dzieci umieszczonych w placówkach potwierdza, że ta forma opieki spełnia swoje zadania. Wydawane przez sąd rodzinny postanowienia o umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej są wykonywane na bieżąco, tym samym dziecko pozbawione opieki i wychowania nie oczekuje w sytuacji zagrożenia na miejsce w placówce. Brak możliwości wydania skierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kutnowskiego powodowałoby konieczność poszukiwania miejsca poza naszym regionem, co wiązałoby się z długim oczekiwaniem oraz z ponoszeniem przez nasz powiat znacznych wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w takich instytucjach. Ponadto dzięki funkcjonowaniu placówek opiekuńczo-wychowawczych istnieje możliwość umieszczania dzieci starszych, przejawiających cechy demoralizacji, które nie kwalifikują się do rodzinnych form opieki.

W placówkach zatrudniona jest specjalistyczna kadra, która posiada wiedzę i doświadczenia w zakresie metod pracy z dziećmi przejawiającymi zaburzenia zachowania oraz z tzw. trudną młodzieżą.

Potrzebę funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej potwierdza również fakt, iż mimo wprowadzenia od 2012 roku obowiązku współfinansowania gmin w pokrywaniu wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej oraz zatrudniania asystentów rodziny, nadal wydawane są postanowienia sądu o umieszczeniu w tej formie opieki.

Biorąc pod uwagę powyższe zasadne jest dalsze funkcjonowanie na terenie powiatu kutnowskiego placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których dzieci znajdują schronienie i wsparcie.

3.3. Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.

Działając w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną,

zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

1) przyznaje się pomoc na:

- a) kontynuowanie nauki,
- b) usamodzielnienie;
- c) zagospodarowanie;

2) udziela się pomocy w uzyskaniu:

- a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- b) zatrudnienia;

3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

3 lat — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;

1 roku — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

1. zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia,
2. sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

w szkole;

1. w zakładzie kształcenia nauczycieli;
2. w uczelni;

3. na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
4. u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc na kontynuację nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną
— **nie mniej niż 3300 zł,**

w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową,
rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-
wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo wychowawczą:

- nie mniej niż 6600 zł** — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3300 zł** — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 1650 zł** — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości **nie niższej niż 1500 zł**, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości **nie niższej niż 3000 zł**. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Działając w oparciu o art. 240 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do pomocy dla osób usamodzielnianych, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, opuściły rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą albo pobierają pomoc przyznaną im na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że podopieczni placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz innych form opieki, którzy usamodzielnili się przed 2012 rokiem są objęci przepisami ustawy o pomocy społecznej w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2011 roku. Wychowankowie ci również korzystają ze świadczeń pieniężnych oraz przysługującego im wsparcia. Różnice pomiędzy nimi a osobami usamodzielnionymi od 2012 roku dotyczą w niewielkim stopniu zasad przyznawania pomocy oraz kwot świadczeń.

Poniżej zamieszczona tabela potwierdza, iż wprowadzenie zapisu pozwalającego na pozostanie w pieczy zastępczej do 25 roku życia pod warunkiem kontynuowania przez wychowanka nauki ograniczyło w pewnym stopniu liczbę osób opuszczających formy opieki i korzystających ze świadczeń przysługujących w procesie usamodzielnienia.

Tabela 9 . Liczba osób uzyskujących świadczenia w procesie usamodzielnienia w latach 2015-2017

Liczba osób		
2015	2016	2017
Rodzinne formy opieki		
69	59	45
Instytucjonalne formy opieki		
45	37	26

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Tabela 10. Liczba świadczeń przyznanych usamodzielnionym wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń/kwota		
	2015	2016	2017
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	601 świadczeń 296.317,50 zł	483 świadczeń 237.802,68 zł	397 świadczeń 197.166,77 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	17 świadczeń 82.356,00 zł	13 świadczeń 62.616,00 zł	18 świadczeń 97.287,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	-	3 świadczeń 5.994,98 zł	2 świadczenia 4.500,00 zł
RAZEM:	618 świadczeń 378.673,50 zł	499 świadczeń 306.413,66 zł	417 świadczenia 298.953,77 zł

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

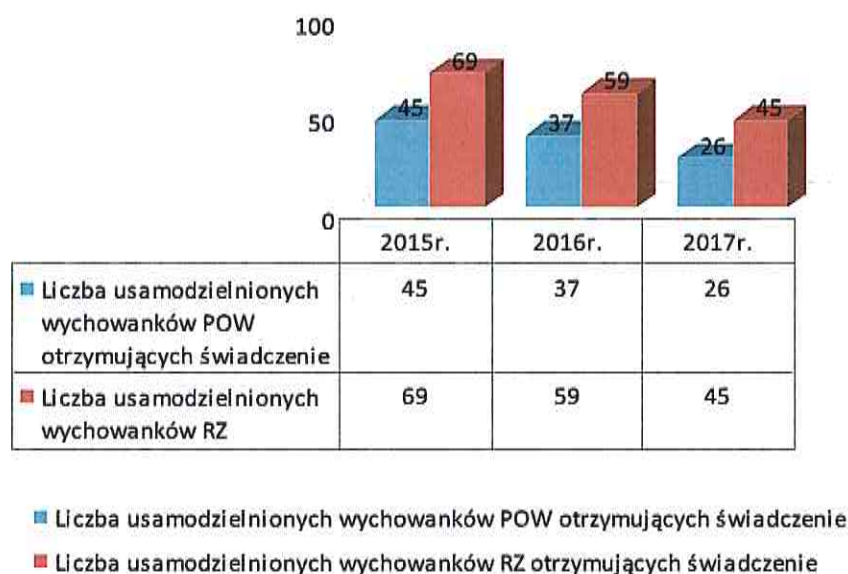
Tabela 11. Liczba świadczeń przyznanych usamodzielnionym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń/kwota		
	2015	2016	2017
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	363 świadczenia 179.296,78 zł	252 świadczenia 124.175,97 zł	219 świadczeń 109.086,28 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	7 świadczeń 41.190,00 zł	12 świadczeń 58.158,00 zł	6 świadczeń 29.685,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	-	5 świadczeń 12.621,44 zł	6 świadczeń 12.259,21 zł
RAZEM:	370 świadczeń 220.486,78 zł	269 świadczeń 194.955,41zł	231 świadczeń 151.030,49 zł

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

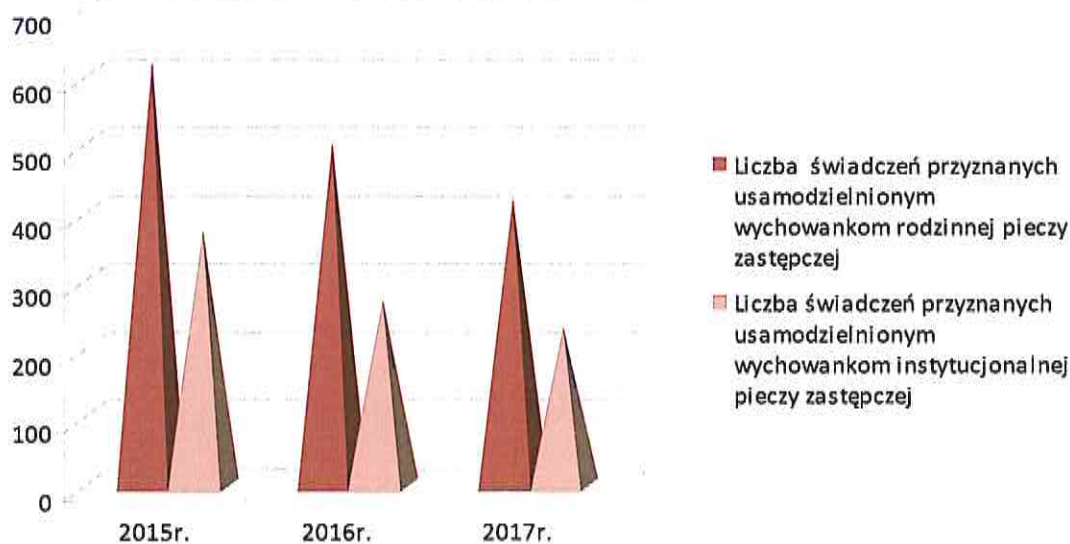
Biorąc pod uwagę zamieszczone powyżej dane należy stwierdzić, że najbardziej popularną formą wsparcia w zakresie procesu usamodzielnienia jest pomoc pieniężna z tytułu kontynuowania nauki. Przyznanie świadczenia wpływa motywująco na aspiracje młodych ludzi, przyczynia się do zdobywania kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zwiększa ich szanse na rynku pracy.

Wykres 3. Liczba usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych otrzymujących świadczenia z tytułu kontynuowania nauki w latach 2015-2017.

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Wykres 4. Liczba świadczeń przyznanych usamodzielnionym wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

W celu pomocy usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej z Powiatu Kutnowskiego

w strukturach Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Tęcza” w Kutnie funkcjonują 2 mieszkania usamodzielnienia. Osoby w nich zamieszkujące mogą za niewielką opłatą zamieszkiwać tam do czasu zakończenia nauki i polepszenia sytuacji życiowej. Jest to bardzo korzystne rozwiązanie dla osób, które nie mogą liczyć na wsparcie ze strony najbliższej rodziny, a posiadają motywację do zdobycia wykształcenia, zawodu, pracy.

Tabela 12. Liczba dzieci usamodzielnionych z instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017 ze względu na powód usamodzielnienia

L.p.	Powód opuszczenia placówki	2015	2016	2017	RAZEM
1.	Wychowankowie do 18 roku życia (sąd)	10	5	14	29
	-na stałe powrócili do rodziny naturalnej	6	1	11	18
	-odeszli do adopcji	-	-	2	2
	-umieszczeni w rodzinie zastępczej	4	3	-	7
	-umieszczeni w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej	-	1	1	2
	-inny powód	-	-	-	-
2.	Wychowankowie usamodzielnieni	3	8	10	21
	-powrócili do rodziny naturalnej	3	2	-	5
	-założyli własne gospodarstwo	-	6	10	16
	-zamieszkali w mieszkaniu usamodzielnienia	-	-	-	-
	umieszczenie w DPS	-	-	-	-
	-pozostali	-	-	-	3
	Razem	13	13	24	50

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Z zamieszczonej powyżej tabeli wynika, że pełnoletni wychowankowie podejmują starania w celu założenia własnej rodziny i prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, co stanowi pozytywny efekt procesu usamodzielnienia i zadań realizowanych w pieczy zastępczej.

Dokonując analizy procesu usamodzielnienia można stwierdzić, że znaczący jest rodzaj formy opieki, z której usamodzielnia się wychowanek. Osoby opuszczające rodzinną pieczę zastępczą częściej podejmują naukę, znajdują zatrudnienie i wchodzą w pozytywne relacje. Podopieczni rodzin zastępczych, mimo usamodzielnienia nadal mieszkają w tej rodzinie, zazwyczaj są z nią spokrewnieni i korzystają ze wsparcia. Młodzież ma szansę, aby skupić się na swoich potrzebach i aspiracjach, ma większą motywację aby rozwijać się.

W przypadku wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych proces

usamodzielnienia jest trudniejszy, gdyż większość z tych osób nie może liczyć na swoich bliskich, a po opuszczeniu placówki wraca do środowiska, z którego we wcześniejszym okresie została zabrana zgodnie z wydanym postanowieniem sądu. Poza tym są to środowiska charakteryzujące się postawą roszczeniową, trudne do współpracy, nie wykazujące chęci poprawy swojej sytuacji. Młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą często powiela błędy swoich bliskich, zawiera negatywne relacje i nie ma aspiracji, co rzutuje na kolejny etap jej życia.

Reasumując zebrane informacje należy stwierdzić, że istotne w procesie usamodzielnienia jest przygotowanie młodych ludzi do samodzielnego życia oraz wsparcie na tym etapie rodziny, bliskich i odpowiednich instytucji - tylko współpraca poszczególnych podmiotów może dać pozytywne efekty i przyczynić się do zwiększenia szans wśród podopiecznych pieczy zastępczej na prawidłowe i zgodne z normami funkcjonowanie społeczne.

3.4. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze.

Na przestrzeni lat 2015-2017 podejmowano działania mające na celu rozpowszechnienie problematyki rodzicielstwa zastępczego. Dla pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie (Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej) propagowało w lokalnej prasie i telewizji oraz poprzez ulotki nabór na kandydatów na rodziny zastępcze, udzielono również wywiadu w lokalnej tv. Na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie na stałe dostępna jest informacja dotycząca warunków, jakie należy spełnić aby ubiegać się o ustanowienie rodziną zastępczą, a ponadto osoby odwiedzające stronę internetową Centrum mogą uzyskać podstawową wiedzę odnośnie procesu kwalifikacyjnego kandydatów na rodziny zastępcze, rodzajów rodzin zastępczych oraz świadczeń na rzecz rodzin zastępczych i dzieci w tych rodzinach umieszczonych. Ulotki i ogłoszenia zachęcały odbiorców do zgłaszania się na szkolenia. Wystosowano również pisma do Parafii powiatu kutnowskiego z prośbą o rozpowszechnienie wśród parafian informacji dotyczącej możliwości stworzenia rodziny zastępczej dzieciom, które czasowo lub na stałe pozbawione zostały opieki rodzicielskiej, poprzez odczytanie załączonej do pisma informacji lub umieszczenie jej na tablicach ogłoszeniowych. Spodziewanym efektem miało być pozyskanie kandydatów do pełnienia tej funkcji. Nie odniosły one jednak oczekiwanych rezultatów. Od wielu lat istnieje potrzeba tworzenia większej liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, które zapewnią wychowujących się nim dzieciom sprzyjające warunki do prawidłowego rozwoju. W ciągu ostatnich trzech lat niestety rozwiązały się dwie zawodowe rodziny zastępcze. Przez ten czas nie udało się utworzyć żadnej

rodziny zawodowej ani specjalistycznej.

Tabela 13. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla kandydatów na rodziny zastępcze.

ROK	LICZBA PRZESZKOLONYCH OSÓB	LICZBA PRZESZKOLONYCH RODZIN
2015	10	8
2016	0	0
2017	5	4
RAZEM:	15	12

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Propagując idee powstawania rodzin zastępczych, na terenie powiatu kutnowskiego corocznie odbywa się również festyn rodzinny z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, na który zostają zaproszone wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu kutnowskiego oraz osoby, którym bliska jest ta idea. W organizację przedsięwzięcia czynnie włącza się Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Domów Dziecka i Rodzin Zastępczych „Wyspa Skarbów” oraz Stowarzyszenie Pomocy „LARIS”. Stowarzyszenie „Laris” prowadzi działalność mającą na celu integrację międzypokoleniową dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej a mieszkańcami domów pomocy społecznej powiatu kutnowskiego. Stowarzyszenie „Wyspa skarbów” prowadzi działalność promującą rodzicielstwo zastępcze oraz wspiera dzieci i rodziny zastępcze. W 2017 roku w/w festyn organizowany był w ramach programu „Nie ma jak w rodzinie” realizowanego na rzecz wspierania rodzinnej pieczy zastępczej, a współfinansowany ze środków Zarządu Województwa Łódzkiego w ramach zadania publicznego Działania z Zakresu Systemu Pieczy Zastępczej – program na rzecz wspierania rodzinnej pieczy zastępczej Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,

Ponadto w celu wsparcia systemu pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kutnowskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie opracowało projekt, który po akceptacji przez Wojewódzki Urząd Pracy został wdrożony do realizacji w dwóch edycjach. Projekt w latach 2016-2018 nosi nazwę „Rodzina razem-wsparcie pieczy zastępczej w powiecie kutnowskim” i bierze w nim udział łącznie 90 opiekunów oraz 120 wychowanków rodzin zastępczych.

Celem projektu jest:

1. Podniesienie kompetencji dorosłych w sprawowaniu opieki nad dziećmi, lepsze zrozumienie ich problemów i potrzeb oraz nabycie umiejętności efektywnego wspierania procesu

wychowawczego w oparciu o pozyskaną wiedzę

2. Nabycie przez wychowanków umiejętności rozładowywania napięcia i rozwiązywania konfliktów z otaczającym światem w sposób gwarantujący kompromis i porozumienia.

Projekt oferuje szereg szkoleń, warsztatów oraz wsparcie psychologiczne i pomoc pedagogiczną.

W roku 2017 opracowano kolejny projekt pn. „Lepsza przyszłość”, który zostanie wdrożony do realizacji w latach 2018-2020. Otrzyma w nim wsparcie 20 wychowanków usamodzielniających się, przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu kutnowskiego.

Konieczna jest dalsza kontynuacja realizowanych działań wspierających rodzicielstwo zastępcze, intensywna praca w kierunku promocji rodzicielstwa zastępczego, w celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych oraz utworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych. Szczególnie istotne byłoby pozyskanie kandydatów dla dzieci w starszym wieku i rodzeństw. Obecnie dzieci te ze względu na brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej muszą być umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jest to bardzo niekorzystne, gdyż wśród rodzeństw są często dzieci poniżej 10 roku życia. Wówczas skutkuje to przebywaniem również tych młodszych dzieci w placówce.

3.5. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 01.01.2012 roku rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zostały objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który jest wyznaczany przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Od 01.01.2012 r. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka nieposiadające przed dniem wejścia w życie w/w ustawy co najmniej 2-letniego doświadczenia w pieczy zastępczej, obejmuje się opieką koordynatora. Wsparciem tym zostały objęte nie tylko rodziny, które nie miały 2 letniego doświadczenia ale również rodziny zawodowe, rodzinne domy dziecka oraz rodziny, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze, lub które w opinii Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej wymagały takiego rodzaju wsparcia. Wszystkie rodziny, które wyrażają wolę współpracy z koordynatorem otrzymają taką formę wsparcia, a w stosunku do pozostałych rodzin zastępczych zadania te wykonuje Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Tabela 14. Rodziny zastępcze objęte opieką koordynatora

	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba koordynatorów	2	3	4	4	4	4
Liczba rodzin zastępczych	17	87	81	45	68	71

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Na jednego koordynatora przypada nie więcej niż 15 rodzin zastępczych. Koordynator to osoba, która współdziała z rodziną zastępczą i różnymi osobami i instytucjami (rodzina biologiczna, OPS, poradnia, przychodnia zdrowia, szkoła, sąd, zespół kuratorski itp.) w celu rozwiązania różnych problemów rodziny zastępczej i dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otoczyli rodziny zastępcze wsparciem, zbudowali z nimi więź terapeutyczną oraz podejmowali wspólne działania mające na celu rozwiązanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny. Wykonywali oni swoje obowiązki ustawowe w ramach zadaniowego czasu pracy, głównie w bezpośrednim kontakcie z rodziną i wychowankiem w ich środowisku domowym oraz podejmując systematyczną współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi oraz kuratorami sądu rejonowego.

Zatrudnieni koordynatorzy posiadają wykształcenie wyższe-pedagogiczne oraz posiadają doświadczenie w pracy z rodzinami zastępczymi i dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z przepisami w/w ustawy do zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, w szczególności przez organizowanie grup wsparcia,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do

specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej, organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Do najczęstszych problemów występujących w pracy z rodzinami zastępczymi zalicza się:

zaburzenia więzi dzieci,
trudności szkolne,
trudności w kontaktach rodziny zastępczej z rodziną biologiczną,
trudności okresu dojrzewania wychowanków,
zaburzenia FAS,
brak wzajemnego zrozumienia wynikający z różnicy pokoleniowej pomiędzy dzieckiem a opiekunem przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
niskie kompetencje wychowawcze opiekunów przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
zaburzenia zachowania i emocji u dzieci,
fonoholizm.

Koordynatorzy realizując swoje zadania możliwie jak najczęściej odwiedzają rodziny zastępcze, prowadząc rozmowy na temat występowania u dzieci ewentualnych problemów opiekuńczo-wychowawczych czy zdrowotnych.

Koordynatorzy w ramach swoich obowiązków sporządzają:

- ocenę sytuacji dziecka, która zawiera informacje o rodzicach biologicznych dziecka (władzy rodzicielskiej i alimentach), kontaktach dziecka z rodzicami lub rodzeństwem, sytuacji zdrowotnej dziecka, jego wynikach w nauce, ewentualnych problemach opiekuńczo – wychowawczych, metodach pracy stosowanych w pracy z dzieckiem, informacji dotyczącej zainteresowań oraz

stanowisko koordynatora w sprawie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,- plan pomocy dziecku, który zawiera główne cele, do których ma dążyć rodzina przy pomocy konkretnych działań. Działania są formułowane pisemnie z podziałem na krótko i długo terminowe, uwzględniając działania w sferach: psychospołecznej, edukacyjnej, zdrowotnej, materialno-bytowej, sferze zainteresowań dziecka oraz kontaktów z rodzicami biologicznymi. Plan pomocy dziecku sporządzany jest raz do roku, następnie dokonuje się oceny ustaleń zawartych w planie a w razie potrzeby dokonuje się jego modyfikacji,

- ocenę rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka, która zawiera dane osobowe członków rodziny, sytuację mieszkaniową, stan zdrowia opiekunów dzieci, informację o problemach w sprawowaniu pieczy zastępczej, informację o podnoszeniu kwalifikacji przez opiekunów zastępczych, ich współpraca ze szkołą, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną itp., oraz wnioski koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na temat funkcjonowania rodziny.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR w Kutnie dokonuje pierwszej oceny spokrewnionej rodziny zastępczej, rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W przypadku negatywnej oceny, kolejna ocena jest dokonywana nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia dokonania tej oceny. W przypadku negatywnej kolejnej oceny, kieruje się do sądu wniosek o uchyleniu postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej. Natomiast po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, formułuje się na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wraz z pracownikami merytorycznymi Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR w Kutnie dokonuje oceny rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, spokrewnionej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny powinny być dokonywane w konsultacji w szczególności z asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka. W dokonywanych ocenach koordynatorzy uwzględniali informacje ze szkół, gminnych ośrodków pomocy społecznej, opinii poradni psychologiczno - pedagogicznej, kuratorów sądowych oraz informacji uzyskanych z ośrodka adopcyjnego. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do adopcji.

Pracownicy w/w działu, w tym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzają we

współpracy z wychowankami Indywidualne Programy Usamodzielnienia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i wspierają ich w procesie usamodzielnienia.

Tabela 15. Rodziny zastępcze objęte opieką koordynatora w 2018r. (stan na 31.01.2018 r.)

	2018 rok
Liczba koordynatorów	4
Liczba rodzin zastępczych	50

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

3.6. Pomoc specjalistyczna.

W ramach pracy psychologa świadczone są usługi pomocy psychologicznej definiowanej poprzez szeroki zakres działań psychologicznych:

promocja zdrowia - działania nastawione na rozwój cech, które sprzyjają kształtowaniu i zachowaniu zdrowia

prewencja – zapobieganie patologii

poradnictwo psychologiczne - pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych

interwencja kryzysowa- pomoc w rozwiązywaniu sytuacji traumatycznych i kryzysowych

psychoterapia, resocjalizacja- pomoc w zmniejszeniu i usunięciu zaburzeń emocjonalnych

Promocja zdrowia jest to proces umożliwiający każdemu człowiekowi zwiększenie oddziaływania na własne zdrowie w sensie jego poprawy i utrzymania. Udział psychologii w promocji zdrowia to zespół działań, których celem jest kształtowanie i utrwalenie zachowań potrzebnych do rozwoju i utrzymania zdrowia jednostki. Można wyróżnić dwie możliwości wykorzystania psychologii w realizowaniu zadań promocji zdrowia:

Upowszechnianie wiedzy psychologicznej - tę formę działalności można najogólniej określić jako edukacyjną wspomagającą procesy wychowania, edukacji i leczenia. Działania polegające na podnoszeniu jakości życia i umacniające dobrostan psychiczny uznawane są za najistotniejsze dla promocji zdrowia.

Udział psychologa w promocji zdrowia - psycholog bierze udział w tworzeniu i realizowaniu programów, pracy indywidualnej nastawionej na edukację zdrowotną i wspomaganie rozwoju. Ma to na celu uczenie takich umiejętności jak nawiązywanie

i utrzymywanie relacji z innymi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów itp.

Psychologiczna prewencja jest to zespół działań, w których wykorzystuje się metody i środki psychologiczne w celu obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia zaburzeń w funkcjonowaniu somatycznym, psychicznym i społecznym. Cel ten osiąga się poprzez przeciwdziałanie czynnikom ryzyka i wzmacnianie zasobów. Prewencja może polegać na minimalizowaniu zagrożeń przez eliminowanie czynników ryzyka, które można podzielić na ryzyko sytuacyjne (stres wydarzeń), rozwojowe (okresy krytyczne w rozwoju, na przykład kryzys dorastania). Działanie prewencyjne ma w pierwszym rzędzie przeciwdziałać pojawieniu się zaburzeń. Jest więc nastawione przede wszystkim na grupy ryzyka.

Poradnictwo psychologiczne to forma pomocy oferowana osobom zdrowym przeżywającym tak zwane trudności przystosowawcze lub kryzysy rozwojowe. Poradnictwo psychologiczne użyteczne jest w zmianach rozwojowych i nagromadzeniu się wydarzeń życiowych. Odbywa się ono w formie kilku spotkań, których głównym celem jest zidentyfikowanie problemu i poszukiwanie sposobów jego rozwiązania. Poradnictwo można podzielić na cztery fazy:

- diagnoza problemu, to znaczy zidentyfikowanie trudności z jaką osoba sobie nie radzi
- określenie czynników podtrzymujących istnienie problemu oraz trudności związanych z jego rozwiązaniem
- poszukiwanie nowych sposobów rozwiązania trudności
- wzmocnienie klienta w realizowanych przez niego zmianach

Interwencja kryzysowa jest działaniem zmierzającym do odzyskania przez osobę dotkniętą kryzysem zdolności jego samodzielnego rozwiązania. Ma charakter pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej lub prawnej i służy wsparciu emocjonalnemu osoby w kryzysie. Kryzys jest momentem zwrotnym, stanem, który cechuje się dużym napięciem emocjonalnym, uczuciem przerażenia, obawą przed utratą kontroli i poczuciem bezradności oraz przed różnymi formami dezorganizacji zachowania i objawami somatycznymi. Osoba przeżywająca taki stan, ze względu na ograniczenie bądź wyczerpanie własnych możliwości rozwiązania problemu, wymaga pomocy z zewnątrz.

W 2017 roku odzwierciedleniem wyżej wymienionej charakterystyki pomocy psychologicznej, na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, było świadczenie usług na rzecz rodzin zastępczych oraz ich podopiecznych zestawionych w poniższej tabeli:

Tabela 16. Rodzaj pomocy świadczonej przez psychologa zatrudnionego w PCPR

Rodzaj pomocy	Ilość
Konsultacje wychowawcze (praca bezpośrednio z opiekunem)	25
Porady psychologiczne (indywidualna praca z dzieckiem)	80
Porady psychologiczno-pedagogiczne (konsultacja wychowawcza oraz praca indywidualna z opiekunem)	16
Udział w spotkaniach rodziców z dziećmi	164
Inne	120

źródło: dane PCPR, opracowanie własne

Ogółem skorzystano z usług psychologa 405 razy. Pomoc skupiała się na asyście w trakcie spotkań rodziców biologicznych z dziećmi na terenie Centrum. Udzielano wskazówek, porad związanych z jak najlepszym odbudowywaniem, bądź podtrzymywaniem więzi i mobilizowaniem do podjęcia działań na rzecz jak najszybszego powrotu dzieci w środowisko rodzinne. Pomoc rodzinom odzwierciedlała się także w indywidualnej pracy psychologa z rodzicami zastępczymi jak i ich podopiecznymi. Były to jednorazowe spotkania konsultacyjne, systematyczna praca podczas wielu sesji. Główne problemy skupiały się na poprawie umiejętności wychowawczych rodziców, stabilizacji emocjonalnej klientów, nabywaniu umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, poszerzaniu świadomości psychologicznej pomagającej w lepszym rozumieniu zaistniałych sytuacji i pokonywaniu związanych z nimi trudności, wsparciu emocjonalnym. Podejmowano także inne formy pracy takie jak: wizyty w domu rodziny, porady telefoniczne, sporządzanie opinii psychologicznych, porady dla rodziców biologicznych, zespoły oceny sytuacji dziecka, kontakty z instytucjami. Realizowano ponadto formę wsparcia grupowego mającą na celu wzajemne budowanie relacji wspierającej pomiędzy członkami grupy. Podnoszenie stanu wiedzy i umiejętności natomiast, realizowano poprzez zorganizowanie z środków Unii Europejskiej programów edukacyjnych oferujących w swym programie wykłady, warsztaty, szkolenia dla podopiecznych oraz ich opiekunów.

Planowane wypełnienie obowiązków świadczenia pomocy psychologicznej na lata 2018-2020 skupiało się będzie na realizacji następujących punktów:

1. świadczenie pomocy psychologicznej dla rodziców zastępczych
2. świadczenie pomocy psychologicznej dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych
3. świadczenie pomocy psychologicznej na rzecz usamodzielniających się wychowanków

4. organizacja grupy wsparcia na rzecz zainteresowanych rodzin
5. dbałość o aktualny poziom wiedzy psychologicznej, umiejętności wychowawczych poprzez organizowanie prelekcji, szkoleń, warsztatów, zapraszanie gości
6. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających
7. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej
8. stała współpraca z koordynatorami rodziny i pracownikami socjalnymi w zakresie opracowania planu pracy z rodziną i jego koordynacja z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
9. wizyty w środowisku domowym
10. sporządzanie opinii psychologicznej o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

4. ANALIZA FUNKCJONOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU KUTNOWSKIEGO W LATACH 2015 – 2017.

Dokonując diagnozy sytuacji pieczy zastępczej w Powiecie Kutnowskim w latach 2015-2017 należy stwierdzić, iż wzrosła liczba rodzin zastępczych.

Rotacja dzieci również jest duża, w ciągu roku zdarzają się przypadki powrotu dzieci do rodzin biologicznych, część wychowanków uzyskuje pełnoletność i odchodzi z form opieki zastępczej, niewielki odsetek dzieci znajduje miejsce w rodzinach adopcyjnych, szczególnie są to dzieci młodsze do 5 roku życia.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że w ramach rozwoju pieczy zastępczej najważniejszym problemem jest pozyskiwanie kandydatów na niezawodowe, zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Tabela 17. Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej z terenu powiatu kutnowskiego:

GMINA	LICZBA DZIECI
Bedlno	5
Dąbrowice	0
Krośniewice	6
Krzyżanów	4
Kutno gm.	6
Kutno miasto	32
Łanięta	2
Nowe Ostrowy	2
Oporów	2
Strzelce	4
Żychlin	10
RAZEM:	73

Źródło: dane OPS z terenu powiatu, opracowanie własne

Po analizie powyższej tabeli można przypuszczać, że większa część dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej zostanie do niej skierowana. Mając na uwadze potrzeby Powiatu Kutnowskiego w zakresie stworzenia dzieciom potrzebującym odpowiednich miejsc do opieki i wychowania, ale również możliwości finansowe Powiatu Kutnowskiego, należy określić limit zawodowych rodzin zastępczych na lata 2018-2020, do czego zobowiązuje także wspomniany wcześniej art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Reasumując:

Należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.

Dla dzieci kwalifikujących się do umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej należy również tworzyć rodzinne domy dziecka.

Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej będzie następowało dopiero po wyczerpaniu wszystkich rodzinnych form wsparcia.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 43/2011 Starosty Kutnowskiego z dnia 07.11.2011 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie od dnia 01 stycznia 2012 roku pełni funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, by móc dodatkowo wspierać rozwój systemu pieczy zastępczej w Powiecie Kutnowskim. Jak wiadomo, rodziny zastępcze potrzebują wsparcia nie tylko finansowego, ale również emocjonalnego oraz psychologicznego. W celu zapewnienia możliwości dostępu do różnego typu specjalistów przy Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Tęcza” w Kutnie powstał Ośrodek Poradnictwa w Kutnie, gdzie rodziny zastępcze, wychowankowie, oraz rodziny przeżywające trudności mogą nieodpłatnie skorzystać z pomocy psychologów, pedagogów i terapeutów rodzinnych. Do ośrodka zgłasza się coraz większa liczba osób.

Również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnia psychologa, którego pomoc ukierunkowana była na pracę z rodzinami zastępczymi jak również z dziećmi w nich przebywającymi. Ponadto jeden raz w miesiącu organizowane są spotkania dla osób chętnych (rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka) z psychologiem, koordynatorami, pracownikami realizującymi zadania pieczy zastępczej. Spotkania mają charakter grupy wsparcia, podczas których każda rodzina może opowiedzieć o problemach, z jakimi się boryka, uzyskać pomoc w ich rozwiązaniu lub po prostu usłyszeć słowa wsparcia od obecnych osób. Spotkania cieszą się popularnością, rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka chętnie w nich uczestniczą.

5. CELE I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2018 – 2020.

„Przyjmując do swych rodzin najmłodszych, którym zabrakło ciepła rodzinnego, rodziny zastępcze podejmują szczególne wyzwanie. Wymaga ono tolerancji, szacunku dla dzieci, zaradności i skuteczności w działaniach, stanowczości, ale również optymistycznego spojrzenia na świat, zrozumienia potrzeb i problemów dzieci” – Elżbieta Rafalska, minister rodziny, pracy i polityki społecznej.

Nadrzędna misją Programu jest „Stworzenie najbardziej zbliżonego do naturalnego systemu opieki nad dziećmi, pozbawionymi możliwości wychowania w domu rodzinnym, poprzez rozwój pieczy zastępczej na terenie powiatu kutnowskiego.”

5.1. Analiza SWOT.

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do wewnętrznej analizy niniejszego Programu w celu zoptymalizowania strategii rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kutnowskiego. Głównym celem analizy jest określenie aktualnej pozycji badanego przedmiotu i jej perspektyw, a wraz z tym najlepszej strategii postępowania.

W niniejszym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zastosowano analizę SWOT jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w powiecie kutnowskim.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wykształcona i doświadczona kadra PCPR.	Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych zawodowych.
Współpraca z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i innymi instytucjami zajmującymi się problematyką związaną z opieką nad dzieckiem i rodziną, w tym także z Sądem.	Brak specjalistycznej rodziny zastępczej zawodowej.
Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, grupy wsparcia.	Brak kandydatów do tworzenia zawodowych rodzin zastępczych.
Funkcjonujące na terenie powiatu 3 rodzinne	Ograniczone możliwości w kwestii udzielania

domy dziecka, 3 zawodowe rodziny zastępcze oraz 2 zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego.	pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia usamodzielnianym wychowankom.
Funkcjonowanie 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu.	Długotrwałość przebywania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w rodzinach zastępczych.
Organizacja szkoleń dla rodzin zastępczych.	Małe zaangażowanie rodzin zastępczych do uczestnictwa w grupie wsparcia.
Prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.	Niewielkie zainteresowanie społeczeństwa tematyką rodzicielstwa zastępczego.
Stałe podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników PCPR.	Niewystarczająca identyfikacja rodzin wymagających wsparcia.
Zapewnienie pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Opieszałość sądów w sprawach związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka
Przyznawanie środków finansowych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej, w szczególności przyznawanie świadczeń fakultatywnych.	Niedojrzałość społeczna wychowanków
System prawny.	Niski poziom wykształcenia znacznej części wychowanków.
Wsparcie samorządu w działaniach na rzecz pieczy zastępczej.	Brak placówek wsparcia dziennego w gminach.
Doświadczenie w zakresie realizacji dodatkowych form wsparcia dla wychowanków (realizacja projektów skierowanych do usamodzielniających wychowanków).	Niewystarczająca oferta wsparcia dla rodzin z dziećmi – brak poradni rodzinnej.
Dobra współpraca ze sponsorami.	Wydłużona procedura adopcyjna dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, co powoduje długotrwałe przebywanie dzieci w pieczy zastępczej bez szans na rozwój w rodzinach adopcyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Dostęp do pozyskania środków zewnętrznych, realizacja projektów.	Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz specjalistycznej.
Wsparcie istniejących rodzin zastępczych.	Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych.
Wspieranie działań pracowników PCPR przez specjalistów: psychologa, prawnika.	Postawa roszczeniowa osób korzystających z pomocy.
Większa liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną dzieci.	Z uwagi na brak specjalistycznej rodziny zastępczej, niemożność umieszczania dzieci chorych, posiadających orzeczenie

	o niepełnosprawności oraz małoletnich matek z dziećmi.
Podnoszenie wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących RDD.	Niewystarczające wsparcie wychowanków w procesie usamodzielniania.
Osiągnięcie standardów przez POW.	Mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze dziecka i rodziny.
Programy pomocowe MPRIPS	Zmiany w zakresie finansowania opieki nad dzieckiem i rodziną.
Wzrost aktywności samorządu gminnego w zakresie	Ograniczenie środków finansowych na poziomie państwa i samorządu.
Traktowanie młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą jako grupy zagrożonej wykluczeniem społecznych i kierowanie do niej większej liczby działań pomocowych	Niestabilność systemu prawnego.
Zmiana nastawienia środowiska lokalnego jak również pracodawców do osób, które wychowywały się w pieczy zastępczej.	Istniejące mity i stereotypy odnośnie osób wychowujących się poza rodziną biologiczną

Cel główny Programu:

Rozwój pieczy zastępczej na terenie powiatu kutnowskiego.

Cel ten został rozwinęty o sześć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe Programu:

1. Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
2. Wzrost kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą.
3. Wzmacnianie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz przepisów ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
6. Życiowe usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki ich integracja ze środowiskiem.

Cel szczegółowy	Działania planowane do realizacji	Wskaźniki dotyczące zakresu realizowanego zadania	Podmiot odpowiadający za realizację	Termin realizacji	Przewidywane rezultaty zaplanowanych działań	Źródła finansowania
1. Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.	Zamieszczanie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze w lokalnych mediach, organizowanie akcji informacyjnych, zorganizowanie Pikniku z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.	Liczba publikacji prasowych, internetowych, materiałów telewizyjnych, spotkań, liczba osób biorących udział w Pikniku	PCPR Stowarzyszenie „Wyspa Skarbów” lokalne media	2018-2020	Wzrost liczby osób zainteresowanych tematyką rodzicielstwa zastępczego	Budżet powiatu, środki pozyskane z przez stowarzyszenie
	Współpraca i integracja środowiska rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających, organizowanie aktywnych form spędzania czasu	Liczba dzieci i rodzin biorących udział w spotkaniach	PCPR Stowarzyszenie „Wyspa Skarbów”	2018-2020	Wzrost liczby osób zainteresowanych tematyką rodzicielstwa zastępczego	Budżet powiatu, środki pozyskane z przez stowarzyszenie oraz przez organizacje pozarządowe
	Nabór niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba rozmów osobistych i telefonicznych	PCPR- Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018-2020	Wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka	Budżet powiatu
	Prowadzenie kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	Liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych, liczba osób zakwalifikowanych do szkolenia	PCPR- Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018-2020	Wzrost liczby osób zakwalifikowanych do sprawowania pieczy zastępczej	Budżet powiatu
	Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów, liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	PCPR	2018-2020	Nabycie przez kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej wiedzy dotyczącej prawidłowego wypełniania funkcji rodzica zastępczego,	Budżet powiatu, środki pozyskane w ramach projektów unijnych

2. Wzrost kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą	Tworzenie nowych form rodzinnej pieczy zastępczej – specjalistyczne rodziny zastępcze	Liczba nowych specjalistycznych rodzin zastępczych	PCPR	2020	Wzrost kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.	Budżet powiatu
	Stworzenie systemu motywacji do podjęcia decyzji o utworzeniu rodziny zastępczej	Uchwała w zakresie wynagradzania zawodowych rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka oraz przyznawanie rodzinom zastępczym świadczeń fakultatywnych	PCPR	2018	Utworzenie specjalistycznej rodziny zastępczej	Budżet powiatu
	Zatrudnianie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych na wniosek rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba złożonych wniosków, liczba osób zatrudnionych,	PCPR	2018-2020	Powstanie nowych rodzin zastępczych	Budżet powiatu
	Zatrudnianie wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba koordynatorów	PCPR	2018-2020	Polepszenie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Budżet powiatu
	Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych	Liczba grup wsparcia oraz liczba uczestników grup wsparcia	PCPR- Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej, psycholog	2018-2020 spotkania w każdą pierwszą środę miesiąca z wyłączeniem okresu wakacji	Współpraca rodziców zastępczych z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej.	Budżet powiatu, środki pozyskane z budżetu Państwa (Ministra właściwego)

	Dostęp osób sprawujących pieczę zastępczą do usług specjalistycznego poradnictwa	Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa / liczba porad	PCPR psycholog,	2018-2020	Zwiększenie liczby rodzin/dzieci korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.	Budżet powiatu
	Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych	Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	PCPR	2018-2020	Poszerzenie wiedzy dotyczącej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, ich potrzeb, sytuacji emocjonalnych, rozwoju itp., oraz wzrost kompetencji wychowawczych rodziców zastępczych.	Budżet powiatu, środki zewnętrzne pozyskane w ramach projektu unijnego we współpracy z organizacjami pozarządowymi
3. Wzmacnianie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	Zapewnienie pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci objętych działaniami koordynatorów	PCPR koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	2018-2020	Zaangażowanie dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do bezpośredniej współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w obszarze edukacji, relacji rodzinnych i społecznych, rozwoju zainteresowań, rekreacji, sportu, zdrowia. Poprawa sytuacji szkolnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.	Budżet powiatu, środki pozyskane w ramach programu
	Zapewnienie dostępu do usług poradnictwa specjalistycznego Utworzenie Poradni Rodzinnej	Liczba dzieci korzystających z poradnictwa	PCPR psycholog	Do 2020	Wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy	Budżet powiatu

	specjalistycznego			zastępczej korzystających z poradnictwa specjalistycznego.		
4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz przepisów ustawy z dnia 09.06.2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, dostosowanie lub pozyskanie lokali w związku z obowiązkiem zmniejszenia liczby dzieci, utworzenie grupy interwencyjnej w jednej z placówek w celu zapewnienia natychmiastowego schronienia dzieciom wymagającym niezwłocznej opieki	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego; przeciętna liczba dzieci umieszczonych w placówkach	PCPR Dział Pomocy Rodzinie i Świadczeń	2018-2020	Dostosowanie instytucjonalnych form pieczy zastępczej do przepisów ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w tym prowadzenie placówek typu socjalizacyjnego zapewniających 14 miejsc.	Budżet powiatu
	Zagospodarowanie terenów wokół nowoutworzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego	Starostwo Powiatowe w Kutnie	do 2020	Polepszenie warunków bytowych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	Budżet powiatu, środki pozyskane w ramach projektów przez organizacje pozarządowe
	Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego; przeciętna liczba dzieci umieszczonych w placówkach	PCPR Dział Pomocy Rodzinie i Świadczeń	2018-2020	Zapewnienie opieki i wychowania w formie zbliżonej do warunków rodzinnych	Budżet powiatu
5. Wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach opiekuńczo –	Udział kadry wychowawczej POW w specjalistycznych szkoleniach	Liczba szkoleń, liczba osób, które ukończyły szkolenia	POW instytucje zewnętrzne	2018-2020	Zapewnienie właściwej opieki dzieciom i młodzieży przebywającym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	Budżet powiatu, środki pozyskane w ramach projektów we współpracy z organizacjami pozarządowymi

wychowawczych						poprzez wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej	
6. Życiowe usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze i inne formy opieki oraz ich integracja ze środowiskiem.	Realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia	Liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia	PCPR Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Dział Pomocy Rodzinie i Świadczeń	2018-2020	Wzrost liczby osób usamodzielnionych osiągających cele dotyczące zdobycia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych zawarte w indywidualnych programach usamodzielnienia.	Budżet powiatu	
	Organizowanie szkoleń i kursów zawodowych dla młodzieży usamodzielnionej oraz będącej w trakcie procesu usamodzielnienia	Liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób, które ukończyły szkolenie	PCPR Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Dział Pomocy Rodzinie i Świadczeń	2018-2020	Wzrost liczby osób usamodzielnionych prawidłowo funkcjonujących w dorosłym życiu	Budżet powiatu, środki pozyskane w ramach projektów	
	Prowadzenie mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej dla byłych wychowanków pieczy zastępczej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie mieszkania usamodzielnienia	POW PCPR	2018-2020	Poprawa sytuacji mieszkaniowej osób usamodzielnianych.	Budżet powiatu środki pozyskane w ramach projektów	

6. LIMIT ZAWODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH NA LATA 2018-2020.

Biorąc pod uwagę wszystkie omówione dane poniżej przedstawiony zostaje limit rodzin zastępczych na lata 2018-2020 a mian.:

- w roku 2018 limit do **9** zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzina),
- w roku 2019 limit do **10** zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzina),
- w roku 2020 limit do **11** zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzina).

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Źródłem finansowania realizacji zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, są środki finansowe:

- z budżetu Powiatu Kutnowskiego,
- z budżetu samorządów gminnych,
- z budżetu innych samorządów powiatowych,
- ze środków EFS,
- z budżetu Państwa (Ministra właściwego),

Kwota konieczna do uzyskania ze środków zewnętrznych na realizację dodatkowych zadań zaplanowanych w niniejszym Programie to 479 640,00 zł.

8. BENEFICJENCI I REALIZATORZY PROGRAMU.

Beneficjentami programu są:

Dzieci i osoby pełnoletnie przebywające w pieczy zastępczej,

Rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka,

Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka lub kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,

Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

Osoby usamodzielniane – wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze,

Osoby zatrudnione w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym podmiotem Realizującym Program jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, pełniący jednocześnie zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, przy współpracy z:

- Starostwem Powiatowym w Kutnie,
- Rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka,
- Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Rodzinami pomocowymi,
- Koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
- Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- Ośrodkami oświatowymi,
- Kościołami,
- Sądami Rejonowymi,
- Kuratorami,
- Asystentami rodzin,
- Organizacjami pozarządowymi.

9. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.

Poprzez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitoring programu polegać będzie na bieżącym kontrolowaniu i analizowaniu stopnia realizacji celów założonych w niniejszym programie. Monitoringiem zajmować się będzie główny podmiot Programu, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Monitoring programu odbywać się będzie poprzez ocenę nowych wyzwań i zagrożeń oraz poprzez uaktualnianie programu zgodnie z potrzebami społeczeństwa, przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej opracowanym drukiem ewaluacji do dnia 31 stycznia roku następującego po roku oceny. Monitoringowi będą podlegać wszystkie zadania zawarte w programie.

10 . PROJEKT SZCZEGÓŁOWEGO BUDŻETU PROGRAMU:

Lp.	Treść wydatku	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020
1.	Pomoc pieniężna dla rodzin spokrewnionych	1 108 800,00	1 134 302,40	1160391
2.	Pomoc pieniężna dla rodzin niezawodowych	900 000,00	920 700,00	941 876,00
3.	Pomoc pieniężna dla rodzin zawodowych	272 426,00	306 900,00	313 959,00
4.	Pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	96 000,00	98 208,00	100 467,00
5.	Pomoc pieniężna dla rodzinnego domu dziecka	300 000,00	306 900,00	313 959,00
6.	Jednorazowa pomoc na przyjęcie dziecka	36 000,00	40 920,00	41 861,00
7.	Pomoc na kontynuowanie nauki RZ i POW	494 752,00	506 131,00	517 882,00
8.	Pomoc na usamodzielnienie RZ i POW	59 370,00	60 736,00	62 132,00
9.	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej RZ i POW	27 441,00	28 072,00	28 718,00
10.	Dodatek dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	72 000,00	73 656,00	75 350,00
11.	Dofinansowanie do wypoczynku	22 400,00	22 915,00	23 442,00
12.	Pomoc losowa	10 000,00	10 230,00	10 465,00
13.	Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych plus składki	188 827,00	193 170,00	197 613,00
14.	Wynagrodzenia dla prowadzących rodzinne domy dziecka plus składki	116 949,00	119 639,00	122 390,00
15.	Wynagrodzenie dla rodzin pomocowych	10 000,00	10 230,00	10 465,00
16.	Środki na utrzymanie lokalu	65 000,00	66 495,00	68 024,00
17.	Szkolenia i poradnictwo	16 000,00	16 368,00	16 744,00
18.	Wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu kutnowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	119 760,00	122 514,00	125 332,00
19.	Wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu kutnowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	46 040,00	47 098,00	48 182,00
20.	Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnego domu dziecka	3 806 843,00	3 894 400,00	3 983 972,00
21.	Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	121 975,00	124 780,00	127 650,00
22.	Diagnozy pedagogiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	2 500,00	2 558,00	2 616,00
23.	Wynagrodzenie dla osób zatrudnionych przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	72 000,00	77 474,00	79 255,74
24.	Pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem	21 000,00	21 483,00	21 977,11
25.	Inne nieprzewidziane koszty związane z opieką i wychowaniem	4 000,00	4 092,00	4186,00
	RAZEM:	7 988 083,00	8 209 972,00	8 398 911,00